

**Oivaltava-päivät
6.6.2017
Seinäjoki**

Anne Kukkonen

Sisältö

- Yleistä STEAsta
- Avustuksia koskevat säädökset
- Muutokset avustuspäätökseen
- Tuloksellisuus ja vaikutus selvitykset TVS
- Ovet-valmennus
- STEAn merkki

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Yleistä

- Raha-automaattiyhdistyksen, entisen Veikkauksen ja Fintoton rahapelitoiminnot yhdistyivät vuoden 2017 alusta uudeksi Veikkaus Oy:ksi. Veikkauksella on yksinoikeus rahapelien järjestämiseen Suomessa.
- Samassa yhteydessä avustuskäytännöt yhtenäistettiin ja RAY:n avustusosasto siirtyi STM:n yhteyteen perustettuun STEAan.
- STEA:n lisäksi Veikkaus Oy:n pelien tuoton jakavat avustuksina opetus- ja kulttuuriministeriö, valtiokonttori ja maa- ja metsätalousministeriö.
- Avustukset jaetaan seuraavasti:
- OKM = urheiluun ja liikuntakasvatukseen, tieteen, taiteen ja nuorisotyön edistämiseen 53 %,
- STEA = terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen 43 % ja
- MMM = hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen 4 %.

STEAn jatkaa RAY:n avustusosaston työtä

**Tekoja
hyvinvoinnin
tueksi**

- STEAn vastuulla ovat käytännössä samat tehtävät kuin entisellä Raha-automaattiyhdistyksen avustusosastolla.
- Myöskään avustustoiminnan **linjauksiin ei ole tehty oleellisia muutoksia.**
- Sosiaali- ja terveysministeriön jakamiin avustuksiin **sovelletaan vuoden 2017 alusta lähtien valtionavustuslakia**, eikä avustusmenettely muutu aikaisemmasta olennaisesti.
- Lisäksi erillisiin valtioneuvoston asetuksiin on koottu säännökset avustustoimintaan liittyvistä menettelyistä sekä **avustusasioiden neuvottelukunnasta ja arviointi- ja avustusjaostosta.**

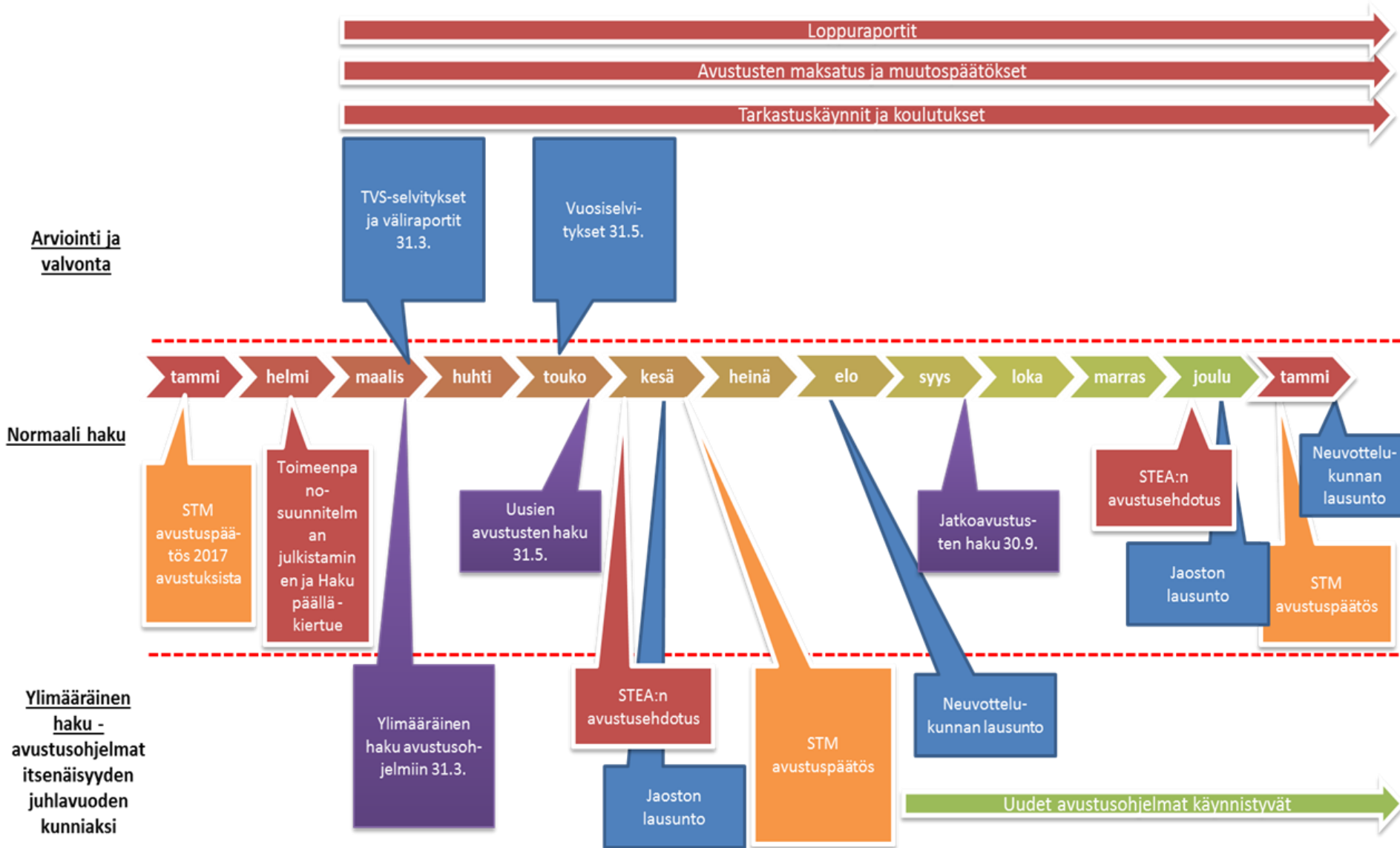
SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

STEAn ydintehtävät

Valtionavustuslaissa ja sitä tarkentavassa valtioneuvoston asetuksessa määritellään STEAn perustehtävät:

- avustusvalmistelu,
 - avustusten maksatus,
 - myönnettyjen avustusten valvonta
 - ja vaikutusten arviointi.
-
- STEA myös viestii ja tiedottaa valtionavustusten hakemiseen ja käyttöön liittyvistä menettelyistä.
 - Valtionavustuslaissa on myös avustuksen hakijoita ja saajia koskien tärkeimmät ehdot, joiden puitteissa avustuksia myönnetään ja käytetään.

STEAn avustusprosessi 2017

Neuvottelukunta ja sen arviointi- ja avustusjaosto

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

STM:n yhteyteen perustetaan neuvottelukunta ja sen arviointi- ja avustusjaosto, jotka valtioneuvosto asettaa neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Neuvottelukunnassa on yhteensä enintään 14 jäsentä (pj, vpj sekä enintään 12 muuta jäsentä, näillä muilla jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet)

Valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan jäsenet, joiden tulee olla terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin toimialaa edustavien järjestöjen ja yhteisöjen ehdottamia henkilöitä.

Lähtökohtaisesti neuvottelukunnassa on edustettuina niin paikallinen, alueellinen kuin valtakunnallinenkin taso.

Tehtävinä:

antaa sosiaali- ja terveysministeriölle lausuntoja terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen kohdistuvan avustustoiminnan linjauksista ja strategisista suuntaviivoista sekä kehittää ja arvioida avustuspolitiikkaa ja järjestötoimintaa.

- **Arviointi- ja avustusjaostossa** on pj ja vpj sekä enintään viisi muuta jäsentä ja näillä muilla jäsenillä henkilökohtaiset varajäsenet.
- Valtioneuvosto asettaa jaoston kuultuaan terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin toimialaa edustavia järjestöjä ja yhteisöjä sekä toimialan merkittäviä yhteistyötahoja.
 - Jaoston jäsenet eivät saisi olla esteellisiä, esimerkiksi työsuhteessa tai muussa sidossuhteessa avustuksensaajiin.
- Tehtävinä:
 - antaa sosiaali- ja terveysministeriölle lausuntoja terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen myönnettävien avustusten jaosta sekä
 - Jaosto olisi tämän tehtävän osalta itsenäinen suhteessa neuvottelukuntaan.
 - tehdä arviointeja avustettavien järjestöjen toiminnasta.

Neuvottelukunta ja arviointi- ja avustusjaosto 16.4.2017-15.4.2021

Neuvottelukunta (varajäsen suluissa)

Tuija Brax, Suomen Sydänliitto (pj), Pekka Räsänen, Kuurojen Palvelusäätiö (vara pj),

Janne Juvakka, Suomen Diabetesliitto (Markku Hyttinen Hengitysliitto),

Lisbeth Hemgård, Förbundet De Utvecklingsstördas Väl (Mikaela Romantschuk-Pietilä, Förbundet Hem och Skola i Finland),

Riitta Särkelä, Ensi- ja turvakotien liitto (Eero Pirttijärvi, Sovateksäätiö),

Hanna Markkula-Kivisilta, Pelastakaa lapset, (Milla Kalliomaa, MLL)

Sari Tervonen, Epilepsialiitto (Marja Tuomi, Omaishoitajat ja läheiset),

Sonja Raunio, Tunne Rintasi (Teemu Tiensuu, Sininauhaliitto)

Juha Guttorm, Sami Soster (Kiril Häyrinen, SOSTE)

Pia Hytönen, FinFami (Sari Kokko, Näkövammaisten keskusliitto)

Juha Pantzar, Takuusäätiö (Hilkka Halonen, Meriva säätiö)

Pirkko Karjalainen (Veli-Matti Ahtiainen, SPR)

Miia Hänninen, Varsinais-Suomen lastensuojelujärjestöt (Marita Uusitalo)

Kaijus Ervasti (Jussi Saramo Solaris -lomat)

• Arviointi- ja avustusjaosto

Raimo Vistbacka (pj), Pia Pohja (vara pj)

Tuula Ahlgren, KELA, (Aila-Leena Matthies, Jyväskylän yliopisto)

Jorma Niemelä dosentti (Ellen Vogt, Suomen kuntaliitto)

Ossi Rahkonen, Helsingin yliopisto (Nelli Hankonen, Tampereen yliopisto)

Airi Partanen, THL (Reijo Väärälä, Lapin yliopisto)

Mikko Niemelä, Turun yliopisto (Hannes Manninen kaupunkineuvos)

Stea-avustuksia koskevat säädökset

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

STE-avustuksia koskevat säädökset

- Arpajaislaki (1047/2001)
- Valtionavustuslaki (688/2001)
- Valtioneuvoston asetus valtionavustuksista yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (1552/2016)
- Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustusasioiden neuvottelukunnasta (1555/2016)

Uudet huomioon otettavat säädökset

- Valtionavustuksen määrä (AvA 5 §)
 - Avustus saa kattaa valtionavustuksen kohteena olevasta toiminnasta tai hankkeesta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyden määrän, jos muuta rahoitusta ei ole saatavilla (AvA 5 §).
 - *Valtionavustuslain 6 §:ssä on asetettu kaikki kustannukset täysimääräisesti kattavan valtionavustuksen kieltö eli saajalta edellytetään yleensä jotain omarahoitusosuutta.*
 - *Täysimääräinen avustaminen on mahdollista, mutta valtioapuviranomaisen on pystyttävä esittämään ja perustelemaan syyt selkeästi ja järkevästi.*
 - *Arpajaislain osittaisuudistukseen liittyvässä hallituksen esityksessä on 17 b §:n 3 momentissa on tältä osin säädetty poikkeuksesta valtioavustuslain (688/2001) 6 §:n 1 momenttiin. Avustus voi siten kattaa toiminnasta ja hankkeesta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyden määrän, **jos muuta rahoitusta ei ole saatavilla.***

Uudet huomioon otettavat säädökset

- Valtionavustuksen hakeminen (AvA 6 §)
- Haettaessa avustuksia vuosittaisen avustustenjaon lisäksi erityisiin tarkoituksiin on avustusta haettava sosiaali- ja terveysministeriön ilmoittamaan päivään mennessä.
 - *Uutena menettelynä ... haettaessa avustuksia vuosittaisen avustustenjaon lisäksi erityisiin tarkoituksiin **kuten avustusohjelmiin** olisi avustusta haettava sosiaali- ja terveysministeriön ilmoittamaan päivään mennessä.*

Uudet huomioon otettavat säädökset

- Selvitys avustuksen käytöstä (Ava 17 §)
 - Avustuksen saajan on avustuksen käyttövuotta seuraavan **toukokuun loppuun mennessä** tehtävä kultakin kalenterivuodelta selvitys avustuksen käytöstä.
 - *Tähän saakka määräaika on ollut huhtikuun loppu.*
 - Jos avustuksia on käytetty **yksittäiseen avustuskohteeseen** tilikauden aikana vähintään 100 000 euroa, on avustuksen saajan lisäksi toimitettava tilintarkastajan raportti avustusten käytöstä tilikauden aikana, **ellei avustuspäätöksestä muuta johdu**
 - *Tähän saakka noudatettu 50.000 euron raja ehdotetaan nostettavaksi 100.000 euroon. Lisäksi 100.000 euroa koskisi yksittäistä avustusta eikä enää kaikkien avustusten yhteismäärää.*
 - *Aikaisempaa velvoitetta pidettiin tarpeettoman tiukkana ja epätarkoituksenmukaisena.*
 - *Raportin muoto ei muutu.*

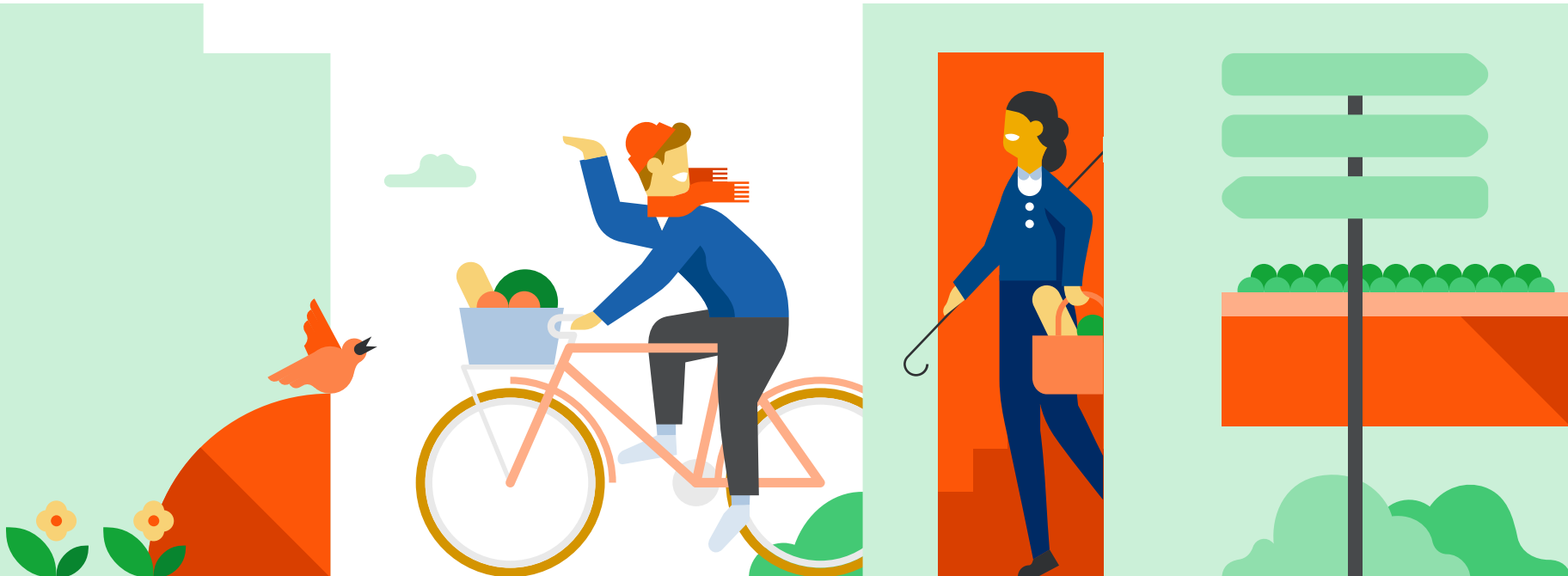
Avustuspäätöksen yleisehdot ja rajoitukset

- Valtionavustuspäätöksestä, tulee käydä ilmi valtionavustuksen asianmukaisen käyttämisen sekä valtionavustuksen saajan oikeuksien ja velvollisuuksien selkeyden edellyttämällä tavalla:
 - valtionavustuksen kohteena olevan toiminnan tai hankkeen hyväksyttävät kustannukset (valtionavustuslaki 11 §)
- Korostetaan avustuksen saajan oikeusturvaa.
 - Avustuspäätöksen yhteydessä on avustuksen käytön yleisehdot ja rajoitukset, jokaiselle avustuslajille on omansa.
 - Ehdot voimassa vuodelle 2017 myönnettävissä avustuksissa.
 - Ehtoja on noudatettava ehdottomana.
 - Ehdoista käy ilmi
 - Avustuksen hyväksyttävä käyttö
 - Avustuksen käyttöaika ja vanheneminen
 - Hyväksyttävät kustannukset
 - Kustannukset, joita ei hyväksytä
 - Avustuksensaajan velvollisuudet
 - (mm. kilpailutusvelvollisuus, työajankäytön seuranta, toimitettavat selvitykset STEAlle ja asiakasvalinnan periaatteet)

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Avustuspäätöksen muuttaminen erityisestä syystä

Erityisestä syystä tehtävät muutokset avustuspäätökseen

- Arpajaislain 20 §:n mukaan sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus voi avustuksen saajan hakemuksesta **erityisestä** syystä tehdä avustuspäätökseen
 - 1) vähäisiä ja teknisluonteisia muutoksia
 - 2) pidentää avustuksen käyttöaikaa
 - 3) siirtää avustuksen toiselle yleishyödylliselle oikeuskelpoiselle yhteisölle tai säätiölle
- Avustuksen saaja voi hakea muutosta STEAn verkkoasiointin kautta

1) Vähäiset ja teknisluonteiset muutokset - KYLLÄ

- Toiminnallisissa avustuksissa tarve vähäiseen muutokseen voi syntyä, kun avustetun toiminnan kohderyhmä tai toiminta-alue **laajenee tai supistuu tai henkilöstömäärään tai työajan kohdistumiseen** tarvitaan muutoksia.
- tapaukset, joissa ostopalveluna suunnitellun toiminnan toteutus katsottaisiin paremmaksi järjestää omana toimintana tai henkilöstön toimenkuvat avustuskohteilla muuttuvat lakisääteisten vapaiden järjestämisen takia.
- Toiminnan toteutustapaa olisi tarpeellista muuttaa toiminnan tavoitteiden saavuttamiseksi esimerkiksi järjestämällä kahden internaattimuotoisen kurssin sijaan neljä avomuotoista kurssia.
- Avustushakemuksen talousarviossa esitettyihin kustannuseriin tulee olennaisia muutoksia ilman, että toiminnan tavoitteet tai toteutustapa varsinaisesti muuttuvat.
- Haetun muutoksen erityinen syy ja tarkoituksenmukaisuus on kyettävä perustelemaan. Esimerkiksi nykyinen toimintamuoto on vanhentunut tai sitä ei voida enää toteuttaa. Etusijalla STEAn tarkoituksenmukaisuusharkinnassa on muutoksen vaikutusten arviointi toiminnalle asetettuihin tavoitteisiin ja kohderyhmän etuun nähden.

1) Vähäiset ja teknisluonteiset muutokset - EI

Vähäistä suurempia muutoksia avustuspäätökseen tai sen ehtoihin ja rajoitukseen **ei voi** tehdä.

- Esimerkiksi tilanteet, joissa toiminnalle tai hankkeelle asetetut tavoitteet tai kohderyhmä **muuttuisivat olennaisesti**.
- *Jos avustusehdon muuttamisessa on kyse muusta kuin vähäisestä tai teknisluonteisesta muutoksesta, tulee asia käsitellä tasapuolisuuden vuoksi samalla tavoin ja samassa yhteydessä kuin päätetään muidenkin avustuksenhakijoiden hakemuksista. Näin tulee siten menetellä, jos kyse on esimerkiksi olennaisesta käyttötarkoituksen muutoksesta tai avustusosuuden nostamisesta. Tarkoituksena ei ole, että sosiaali- ja terveysministeriö tekisi näissä tapauksissa erillispäätöksiä.*

1) Vähäiset ja teknisluonteiset muutokset - EI

Muutoksena ei pidetä:

- sellaisia sijaisjärjestelyitä, joissa avustuskohteen työntekijän tilalle palkataan järjestön ulkopuolelta sijainen toteuttamaan avustuspäätöksen mukaista toimenkuvaa
- sellaisia **vähäisiä** poikkeamia avustushakemuksen talousarviossa esitetyissä kustannuserissä, joita ei ole voitu ennakoida.
 - Muutoshakemusta ei tarvita, mutta varmista tulkinta ja menettelyn oikeus aina STEAn tarkastajalta.
 - Ole epäselvissä tapauksissa aina ensin yhteydessä järjestösi vastuutarkastajaan!
 - Tarkastajan tulkinta on hyvä pyytää kirjallisesti ja dokumentoida vastaus mahdollisen **tiedonantovelvollisuuden** todentamiseksi.

1) Vähäiset ja teknisluonteiset muutokset: Hakeminen

- Kun avustuspäätökseen haetaan muutosta, tulee hakemuksessa kertoa seuraavat asiat:
 - avustuskohde,
 - mille vuodelle tai vuosille avustus on myönnetty,
 - avustuspäätöksen aiempi käyttötarkoitus tai ehto/rajaus,
 - miten avustuspäätöstä tai sen ehtoja ja rajoituksia on tarkoitus muuttaa,
 - mikä on haetun muutoksen **erityinen** syy, ja
 - millä perustein haettu muutos on **vähäinen** tai **teknisluonteinen**.

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

2) Käyttöajan pidentäminen

- Oikeus saada maksatus myönnetystä avustuksesta raukeaa, jos avustuksen saaja ei ole esittänyt avustuksen maksamista varten tarvittavaa hyväksyttävää selvitystä avustuksen myöntämivuotta seuraavan kalenterivuoden loppuun mennessä tai avustuksen saajan hakemuksen johdosta pidennetyn käyttöajan kuluessa.
- STEA on toimivaltainen jatkamaan avustuksen käyttöaikaa enintään kahdella vuodella.
- Pidennyspäätökset myönnetään yleensä yhdelle lisävuodelle.
- Käyttöajan pidentämishakemuksessa erityiseksi syyksi voidaan katsoa **avustuksen saajasta riippumattomat syyt**, kuten kaavavalitukset investointiavustuksissa, järjestelmätoimittajan viivästys tai ennakoimattomista ja toistuneista vanhempainvapaista aiheutuva viivästys avustetun toiminnan toteuttamisessa.

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

3) Avustuksen siirtäminen

- Edellytyksenä avustuksen siirtämiselle on, että avustuksen vastaanottaja on sitoutunut vastaamaan alkuperäisistä avustusehdoista. Tämä tulee kertoa muutoshakemuksessa ja todentaa muutoshakemukseen liitettävällä molempien osapuolten allekirjoittamalla sopimuksella.
- Avustuksia on siirretty toiselle avustuskelpoiselle järjestölle esimerkiksi silloin, kun järjestöt ovat sulautuneet tai jakautuneet, toimintoja on yhdistetty suuremmiksi kokonaisuuksiksi tai järjestön toiminta on loppunut kesken myönnetyn avustuksen käyttöajan.
- Avustuksen siirtäminen toiselle toimijalle on suhteellisen harvinaista

Tuloksellisuus- ja vaikutusselvitykset (TVS)

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Tuloksellisuus- ja vaikutus selvitykset (TVS)

- Avustuksensaajien tulee toimittaa tuloksellisuus- ja vaikutus selvitykset (TVS) kohdennetuista toiminta-avustuksista maaliskuun 2017 loppuun mennessä.
- TVS-selvitykset pyydetään vuonna 2017 avustuskohteista, joihin on myönnetty avustusta vuodelle 2016 vähintään 30 000 euroa. Näitä avustuskohteita on yhteensä noin 860 kpl.
- Noin 120 avustuskohdetta rajataan näin ollen TVS-selvitysten ulkopuolelle. Menettelyn avulla kevennetään järjestöille kohdentuvaa hallinnollista taakkaa.
- Numeraaliset tiedot pyydetään kahdelta edelliseltä vuodelta.
- Seurantavastaavat analysoivat saadut TVS-selvitykset ja lähettävät verkkoasioinnin kautta jokaisesta selvityksestä erillisen palautteen avustuksen saajalle.
- Puutteellisesti täytetyistä selvityksistä pyydetään tarpeen mukaan lisätietoja.
- Analyysien tuloksia hyödynnetään STEAssa osana seuraavan vuoden avustusten valmistelua, tarkastuskäyntikohteiden valinnassa sekä Vaikuttavaa-tunnustuksen saajien valinnassa.
- Arviointihavaintojen perusteella tehtäviä tarkastuskäyntejä tullaan vuoden 2017 aikana tekemään arviolta 40 kpl.
- **Yleisavustusten seuranta alkaa 2018**

TVS:n tilanne nyt

- Noin 20% tvs:stä on tässä vaiheessa vuotta valmiina.
- TVS palautteet, kehitysehdotukset ja niiden mukana numeraalinen arvio tvs:stä tullaan palauttamaan elokuussa 2017. Yleisesti trendi on ollut, että raportit ovat parantuneet kaikkina arviointivuosina.
- Väliraporttien mukana tänä vuonna lähetettiin seuraavanlainen palautevirke ja muodoltaan samanlainen tulee olemaan tvs:ssä.
- ” Hankkeenne sai väliraporttiarviossa xx,xx pistettä sadasta.
STEAlle palautettiin 135 väliraporttia vuonna 2017.
Väliraporttiarvioiden pisteiden keskiarvo oli 48,84 pistettä,
mediaani 49,67 pistettä ja pisteiden keskihajonta 11,33
pistettä.”

Ovet-valmennus

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Ovet-valmennus

- omaishoitajien valmennus tulee kunnan vastuulle 1.1.2018 alkaen
- Yhdistysten tarjoama valmennus kohdistuu ennaltaehkäisevästä näkökulmasta kaikille omaishoitajille ja on avointa toimintaa.
- Koska on eroteltavissa ennaltaehkäisevä näkökulma sekä kuntien velvoite, voivat yhdistykset jatkaa Ovet -valmennusta STEAn avustuksella sekä myydä kunnille heidän tarpeitaan vastaavaa toimintaa (Ovet -valmennus kunnille).
- Mikäli kunta ostaa yhdistykseltä valmennusta, niin toivottavaa on, että osto koskisi ensisijaisesti koko ryhmää. Mikäli kunta (pienet paikkakunnat) ostavat vähemmän, voisi ryhmä muodostua siten, että alle puolet ryhmän osallistujista olisi sopimusomaishoitajia ja yli puolet ei -sopimusohitajia.

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Ovet-valmennus

- STEA-avustusten näkökulmasta tärkeää on, että palvelutuotanto on taloudellisesti ja toiminnallisesti eriytetty STEA-avusteisesta ovet-valmennuksesta.
- Tämä toteutetaan kustannuspaikkaerottelulla ja työntekijöiden vähintäänkin tuntiperusteisella työajanseurannalla: STEA-avustuksilla ei voida kattaa ovet-valmennus (kunnat) -toimintaan käytettyä työaika. Lisäksi järjestön on syytä jatkuvasti arvioida toimintansa mahdollisia kilpailuvaikutuksia tarkasti ja ennakoivasti.
- Asiaan liittyvät kysymykset ensisijaisesti Liitolle. Tällöin saadaan vastaukset tasapuolisesti kaikille.

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Uusi rahoittajan merkki

Sosiaali- ja terveysministeriö tukee Veikkauksen tuotoilla -merkillä kerromme suomalaisille, mihin Veikkauksen rahapelituottoja käytetään.

Suosittellemme merkin käyttöä STEA-avustuksilla rahoitetun toiminnan viestinnässä:

- verkkosivuillasi,
- esitteissä ja muissa julkaisuissa (painotuotteet ja sähköiset julkaisut, myös videotuotannot),
- avustuksilla toteutettujen tilaisuuksien ja toiminnan kutsuissa ja mainonnassa,
- toiminnan tuloksista tiedotettaessa,
- työpaikkailmoituksissa ja
- avustuksella toteutettua toimintaa esittelevissä presentaatioissa.

Lataa merkki käyttöösi STEAn aineistopankista, mistä löydät myös merkin graafisen ohjeen.

Merkki löytyy aineistopankista myös ruotsin- ja englanninkielisenä.

Kiitos!

www.stea.fi

p. 0295 16001 (Valtioneuvoston vaihde)
stea@stm.fi

STEA, Kirkkokatu 14, 00170 Helsinki
STEA, PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

